

Mesés Péter

KÉT ETŰD GÉPMAGYARRA

*„»Magyarni« franciául például
annyit tesz majd: magamat jól leszopni.”*

Örkény István

1.

Még azokban az időkben történt, a kilencvenes években, talán azoknak is a vége táján, amikor Magyarországon még az is elképzelhetőnek tűnt, hogy nem kell emberöltőnyi időknek eltelniük, és esetleg ez az ország afféle élhető hely lehet, de legalábbis nem tetszett a valóságtól teljességgel elrugaszkodott, minden realitást vészterhesen nélkülöző dolognak, ha valaki álmodozni mert erről. Túl voltunk már a rendszerváltás eufóriáján, de az első sokkján is, túl voltunk egy, de talán már két kormányváltáson, és azt ugyan nem állíthatjuk, hogy bármelyik kormányunktól elájulhattunk volna, oly gyönyörű lett légyen, de abban azért bízhattunk, hogy nálunk is érvényesül az európai minta, s a közepesnél kicsit szarabb kormányok változtatják majd egymást, hát istenem, azért nem ez a lényeg, ettől azért még élni lehet. Ami pedig igazán megnyugtatónak tűnt, sőt, andalító módon megnyugtatónak, hogy a megveszekedett drámaíró egyébként (mai szemmel legalábbis) inkább ártalmatlan nyugdíjasklubra emlékeztető pártocskáján kívül a szélsőjobbaldalt csupán afféle kótyagos diák-

lányok és buggyant világnemzeti népuralmista futóbolondok néhány fős seregei jelentették. Bizonyos szempontból nyugodt idők voltak.

Olyannyira nyugodtak, hogy még a nyaralás luxusát is megengedhettük magunknak. Mármint családilag és barátilag. Fel is kerekedtünk egy jó adag, akkor még kicsi gyerekekkel megpakolva a Balaton-felvidékre, annak is egy nagyon szép, de mégis inkább kisebb zugába. Távoli rokon család, annyira távoli, hogy tulajdonképpen már nem is igazán rokon, de azért még valahol akként van számon tartva, kedves, idős házaspár, kiadó házzal. A bácsi bortermelő, amolyan igazi, valódi lelkialkattal. A néni, tündéri öregasszony, saját elmondása szerint még soha nem járt a Balatonnál, minek az, a kert végéből így is minden nap látja. Igaz. Minek az. Tíz perc a part amúgy autóval. Jó, esetleg negyed óra. A falu maga békés, azt ne mondjam, idilli, a főútvonalaktól távol, különösebb látványossága nincsen, tehát ide legfeljebb véletlenül keveredik turista. Meg egyáltalán, idegen, hacsak nem rokon, akármilyen távoli is.

Ha majd lementek a tóhoz, zárjátok be az ajtót, gyerekek, a kulcsot pedig ide akasszátok, erre a szögre a kapufélfára, itten. Kicsit megmosolyogtató elővigyázatosság, hiszen nyilván az egész falu tudja, hogy Józsi bácsi hol tartja a kulcsát, de hát persze, hogyne.

Este aztán, a gyerekek már elfáradtak az egész napos hancúrozásban, lefeküdni persze ennek ellenére nem akarnak, megérkezik Józsi bácsi is egy demizson saját borral. Szereti ő az – úgymond – fiatalokat, no meg aztán ilyenkor legalább ő is ihat, nem teremti le érte a Zsóka. Nem mondom, hogy a világ legjobb bora, de fröccsnek elmegy, a kombinát meg így is felvásárolja. Tényleg, fröccsnek elmegy. Régebben jobb volt, amikor még állami volt a kombinát, nem ez az új pincészet, akkor még mindent megvettek, ma már

kicsit kényesebbek, de ha nem jön rá a nyalya a szőlőre, akkor azért még megvagyunk, ha nem is mindet, de a nagy részét megvásárolják. Ott vannak még a kocák, a tyúkok meg a kacsák, reggel kiterelés, este beterelés, elvagyunk, na, még ha így öregedvén kicsit nehezebb is az élet. Hát igen, így van ez, de tényleg, jut eszembe a kulcs, Józsi bácsi, ha már bezárjuk, miért a kapufélfára? Mert ott a helye. Amúgy meg soha nem zártunk itt semmit, senki a faluban, csak mióta ezek megjelentek. Mármint kik? Hát ezek, nem hallod? De hallom. Gitár, bádognakanna, kanál, ének, szomorú, szép zene. Majd kicsit később vidámabb, pezsgőbb, lüktetőbb dalok, ahogy alighanem, akárcsak mi, azok is elfogyasztottak néhány pohárával. Na, ezektől, igen, ezektől nincs nyugta az embernek. Ezek miatt zárunk mink mindent. De mióta laknak itt? Vagy harminc éve. Történt valami a harminc év alatt? Dehogyan történt, nem tűnt el a faluban még egy kiscsirke sem. Na, még csak az kéne. Akkor mi a probléma? Hát az, hogy ezek lopnak. De ha harminc év alatt még semmit nem loptak? Na, látod, fiam, ilyen ravasz egy tolvajnépség ez. Úgy

tesznek, mintha nem, közben csak az alkalmat várják. De, Józsi bácsi, harminc éve, könnyörgöm... Városi gyerekek, mit tudtok ti az életről? De most tényleg, Józsi bácsi, ahogy az egész falu, úgy ők is tudják, hogy ott lóg a kulcs, a kapufélfán. Persze, hogy tudják, azért is nem mernek betörni, mert tudják, hogy tudjuk, hogy tudják. Talán nem is akarnak? Dehogynem. Ilyen tolvajnépség ez.

Másnap elmentem a boltba vásárolni. Nem sok minden változott a hatvanas évek óta. Kenyér, tej, néhány kefir, joghurt, egyféle sajt, effélék, barna és szőke kóla, sör, pár konzerv. Más nem kell, mást úgyis mindenki tart odahaza. Ketten voltunk vásárlók éppen. Egy férfi, aki harminc éve a faluban lakik, és én, az idegen. Ha akarom, az egész boltot ellophattam volna, mert a boltos asszonyság rám sem hederített, viszont árgus szemekkel követte annak a férfinak minden mozdulatát, akit már harminc éve ismer.

2.

Vagy tíz évvel később. Túl a közelmúlt történelmének legförtelmesebb sorozatgyilkosságán. Agglomeráció, annak is a kellemesebb része, Észak-Buda, amolyan jómódú település, mindig is az volt, legalábbis magyar, vagy inkább kelet-európai viszonylatban. Szorgos népek lakta. Általános iskolai osztálytalálkozó, ó, de jó, ezer éve nem láttalak, hát hogy vagy, öreg cimborá. Igen, hárman már nincsenek, öngyilkosság, baleset, kettő is, hát persze, nem fenéig tejfel. Csalt a felesége, na de ezért azonnal? Ki tudja, te tudod? Én? Én nem. Na, ugye. És miért nem vette be a kanyart? Ki tudja. Szar egy kanyar. Te jó ég, ugyanaz a kanyar volt? Aha. Mind a ketten ugyanazon a helyen. *Bazmeg*. Figyelj, megiszom a sört, gyere, ülünk be a kocsimba, Audi, fogadjunk, hogy én még így is beveszem. Kösz, inkább ne. Amúgy jól vagyatok? Aha. Mindenki? Persze, van egy pékségem, nekem egy virágüzletem, nekem meg zöldségkereskedésem. Néhány évig csempész voltam, cuccokat hoztam-vittem, tudod, ültem is, de *null problemo*, most megint kurvajól megy. Haha, érted? Persze. Figyelj,

baszki, te jártál egyetemre, nem? Ja. Nézz már ki az ablakon, lesz neked ekkora autód valaha is? Nem. Pancser. Azért jó, hogy ennyien eljöttünk, nem? Dehogynem. Aki nem jött el, biztos lúzer. Alighanem. Emlékeztek, amikor Marci behugyozott a kályhába? Persze. Tényleg, hol van? Húsz éve elhúzott Németországba, azóta egyszer sem jött haza. Ő nem azért' nincs itt, mert lúzer. Németbe' jó. Aha. Emlékszel, Olgi? Úttest szélén rendőrlámpa, mellette a csöpp kis Márta... Tamkó Sirató Károly. Ki az? Nem emlékszel? Ezt szavaltad elsőben. Édes, szóke fűrtjeid voltak. Nem emlékszem. Nem? Nem baj. Én igen.

Kimentem cigizni. Csak egy cigaretta.

De tényleg, a kurva anyjukat. Sok ingyenélő geci. A múltkor is, komolyan mondom, ültem a buszon, és ezek ott hátul üvöltöztek, mint az állat. Hú, tényleg? Tényleg. Borzalmas. Hogy bírtad? Nehezen. Szegénykém. Bűdösek voltak? Azt nem éreztem, én a busz

elején ültem. Hál' istennek. Én tanítónó vagyok, érzem az osztályban, hogy milyen bűdösek. Csak basznak, hogy fölvehessék a segélyeket. A kölkeik meg koldulnak vagy lopnak. Ja. Én nem csodálom, hogy lelőttek közülük egy párat. Én sem. Gyereket azért mégse kéne... Mér', mi lesz belőle, ha felnőtt? Hát... Na, ugye. Én a VM-ben voltam informatikus, ha ti tudnátok... Remélem, nem kapják el őket. De mégis, gyereket, öt éves volt... Tíz év múlva kilopta volna a szemed, mit nyávogsz itt nekem? Nem is tudom, lehet, hogy igazad van. Mit nem tudsz, *bazmeg*, mit nem tudsz? Igazam van vagy igazam van? Hát, talán igazad van. Igen, igazad van. Ugye? Ugye. Igazunk van. Nekünk. Tényleg.

Csak egy cigarettára mentem ki, legalábbis eredeti szándékaim szerint. De aztán mégis elbúcsúztam. Azt hiszem, nem is nagyon barátságosan. Az ajtóban még hallottam: „ez hülye, mindig is hülye volt, fogalma sincs arról, hogy mi az élet”.

